

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

CXVIII [i. e. CXIX]. Quota Cognitio Impediat, Dirimatue Matrimonium: &
quo lure?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

AD IV. Vxor repetit, quod habet proprium: sponsa verò nondum possedit.

QVÆSTIO CXVIII.

Impediantur, an Dirimantur Matrimonia per Crimen, & Disparitatem cultus?

LUTHERVS in *Capt. Babyl. Melanch. in Locis. &c.* carpunt Ecclesiam, quod adulterium cum homicidio ponant esse impedimentum dirimens matrimonium subsecutum. Quia Dauid, 2. Reg. 11. duxit Bersabæam post adulterium & homicidium.

AVTOR. Qui aliam adulterat, postea cum ea contrahens, habet impedimentum, dirimens contractum matrim. Item, qui viuo compare sibi spōdet matrimonium. Item qui coniugem alterius occidit, vt alteri nubat. Quia sic sanxerunt Concilia, & Papæ.

DICO AD Dauid: Quia hoc impedimentum est de solo iure Ecclesiastico, non diuino: ideo non impediēbat contrahendum, nec dirimebat contractum. Neque forsam iam nunc dirimeret; quia Bersabæa vt cōsensit in adulteriū, non tamen in homicidiū, vt de quo nesciuit.

II. LUTHERVS *ibid.* Cultus disparitatem negat dirimere aut impedire matrimonium fidelis cum infideli seu non baptizato, seu baptizato. Quia Deus id non prohibuisse legitur: nisi Monica nuplit infidei. Melancthon in *Locis* ait, bono id animo ab Ecclesia prohibetur; sed velle minus rigidè obseruari.

AVTOR. I. Fideli cum infideli aut heretico cōtrahere nō licet. 1. Sic Scriptura in *Antichristo* p. 3. q. 46. 2. Sic Concil. Chalcedonense, an. 541. Agathense anno 506. &c. 3. Sic Patres, Tertull. Amb. August. 4. Ratio. Quia id multa affert incommoda, vt periculū apostatadi: at Eccl. 3. *Qui amat periculū, peribit in illo*: discordia, scandalum, prolis educio mala. &c.

II. Cōtractum tamen tale nō est irritum iure vllō Dei, naturæ, aut Ecclesiæ. Nam, etsi 1. Cor. 7. permittatur discessio fideli, ab infideli nolēte conuerti; tamen cōtrahere nō prohibetur cum tali in spe

conuersionis. I. Quia id nō tollit omnino fidē matrimonij, etsi quodam modo impediāt. 2. Sic Iacob duxit idololatras, Ioseph Ægyptiā, Moyse Æthiopiā, Esther Assuerum, Salomon alienigenas, Dauid filiam regis Gessur. 2. Reg. 3. Monica infidelem. &c.

III. Idem tale Matrimon. non est etiam impedimentum Dirimens vllō iure Diuino positiuo. Nā illa: *Tantum in Domino*; Et, *Nolite iugū ducere cum infidelibus*; probant solum Matrimon. non esse contrahendum. nō autem, quod sit irritum. Irritatio proinde, 1. Esdra 9. 10. facta fuit iudicialis, nō naturalis; ideo lex vetus talia matrimonia cum infidelibus vetabat, facta, nō irritabat. Idē de Cult^o disparitate est iudiciū; factū tenet; etsi fieri vetetur.

IV. Matrimonium fidelis cum nō baptizato infideli est irritum, ex more Christiano, vim legis obrinēte. Sic n. iam ab 400. annis habitum est in Ecclesia 4. d. 9. Gratian^o 28. q. 1. Theologi & Canonistæ. *Dispensare tamē* Papa potest, cum non sit præceptum vel diuinum, vel naturale.

DICO AD Lutherum & Melancthonem, &c. Exēpla legis naturæ, aut Mosæicæ nil præscribunt hac in re Christianis: quia *Vel* nō faciebant in legē naturæ; *Vel* conuertebantur infideles; *Vel* apertè redarguuntur, vt Salomon; *Vel* ignorantia, & consuetudine praua excusantur.

QVÆSTIO CXIX.

Quota Cognatio Impediat, Dirimatue Matrimonium; & quo Iure.

I. WICLEVS 4. *Trialogi. c. 20* Cognatio in primo gradu recto solum, non in transuerso prohibet vt fratres & sorores inire matrimonia possint licita; teste Th. Wald. tom. 2. de *Sacram. c. 134.*

II. LUTHERVS in *Capt. Babyl. &c.* Bucerus in *Mat. 19.* Solos cognationis gradus, *Leuitici cap. 18.* expressos, prohiberi, primum & secundum; ceteros, vt confictos, reiciendos.

III. MELANCHTHON. in *Locis tit. de Coniugio*. Kemnitius *par 2. Exam pag. 1230*. Et illos in Leuitico, & alios in Ecclesia antiqua rectè prohiberi: quòd naturalem iustitiæ normam contineant: Modò non obligent ad peccatum, sed libertatem conscientie relinquant.

I. V. BRENTIUS in *Conf. Wirsemb. & in Apolo eiusdem*, vult in his seruari solum legem Ciuilem Imperatorum. Idem in *Comment. in Leu. 18.* afferit, 1. Legem diuinam Leuitici nil ad christianos pertinere, 2. Solum Legislatoris esse, constituere gradus, 3. Moysen, Papam, Cæsarem de iis statuisse; ac nihil simpliciter admitti posse. 4. In quibus gradibus tres ij consentiunt; eos censeri esse legis naturæ, 5. Seruandam p̄ cetera esse Consuetudinem cuiusq; loci, ad arbitrium prudentium.

V. CALVINUS in *Inst. l. 4. c. 19. §. ult.* reprehendit Ecclesiam, quòd gradus prohibuerit præter morem Gentium, & Moysi politiam: & excogitarit cognationem spiritalem. BEZA *lib. de repudiis* distinctius: 1. Gradus supputandi modum Canonistarum absurdum esse. 2. Gradus Leuitici seruandos iure diuino. 3. Collectos, à simili item. 4. Itemque Leges ciuiles.

AUTOR. I. Cognationis gradus bene supputat ius Ciuile, vt sint tot gradus, quot personæ à stipite, in ordine recto: in quo nō differt à iure Canon. At in Trāuerso numerat à secundo, qui est fratrum plurium; nam vnus dicitur filius, nō frater. &c. 2. Ius Canonic, melius supputat ab stipite: Quia *Cognatio est vinculū ab vno*: ideo gradus optimè sumitur ab illo vno: Hinc quot personæ numerantur à stipite exclusiue, tot & gradus sunt. Iura Graduum sunt ista:

Recta est Transuersa in gradu 1. Irritat iure naturali.
2. Cor. 1. 1. *guinitas* Recta solius in gradu 2. minimum vetat iure naturali. (Stico.)
Vtriusq; in gradu 1. 2. 3. irritat iure Ecclesiastico.

2. Affinitas lineæ Rectæ in gradu 1. minimum vetat iure naturali:

At certè vetat in primo transuersæ iure eodem. In Vtriusque gradu 1. 2. 3. 4. irritat iure Ecclesiastico.

3. Paternitas & Compaternitas irritant iure nouo Trident. olim etiam Fraternitates irritabat.

QVÆSTIO CXX.

An omnia præcepta Leuitici de gradibus Cognationis sint de iure nature?

LUTHERVS, BUCERUS, MELANCHTHON, KEMNIT. CALVINVS, BEZA. &c. affirmant omnia esse Naturalia; ac proinde indispensabilia.

SVADENT istis. 1. Melanch. Brent. &c. Deus, *Leuit. 18. & 20.* ait, se puniturū Palæstinos ob incæsta connubia, quæ ibidem prohibet vt abominationes: Ergo sunt legis nature, non Iudicialia; vt quæ gentes obligabant. 2. Paulus incestuosum Corinthiū puniuit: ergo tenebatur lege naturali & Christiana; non Iudiciali. 3. Baptista confirmauit legem Leuitici *Mat. 14. Mat. 6. Non licet tibi, Herodi ethnico, habere uxorem fratris tui.* 4. Pœnæ Leuitici grauissimæ indicant legem esse naturalem, vt necari, filiis orbari, excludi aditu templi. 5. Brentius. Moyses & Cæsar conueniunt in prohibendis gradibus multis: itaq; lex prohibens est Naturalis, non Iudicialis. 6. S. Augustinus videtur gradus Leuitici omnes reducere ad Decalogum. Ergo.

AUTOR. I. Non obligant iure Diuino Christianos præcepta omnia graduū in Leuitico; quia non sunt naturalia omnia: sed quædam Iudicialia.

Naturale autem præceptum prohibitorium trifatiā capitur. 1. De re intrinsecè mala, vt mētiri, moechari. &c. De re mala semper, nisi in extrema necessitate: vt tollere alienū inuito Domino. 3. De re mala absolutè sumpta, quæ tamē mutatis circumstantiis fieri bona possit: vt occidere hominē. Hoc tertio modo præcepta naturalia habēt vim legis, si agatur de re nudè sumptā; sec⁹ desumpta cū circumstantiis, sic enim res eę mutabiles sunt, & non apud omnes eadem. Gradus Leuitici sūt iuris naturalis 1. & 2. modo: iuxta Theologos potiores: ideoque dispensabiles, sumti cum circumstantiis, non nudè solū. Et hoc modo sunt naturales; non isto.

Ita.